

A tízéves Sztálinváros ünnepe alkalmából

AZ ÚJ GYÁRRÓL

Valamikor szántóföld terült el a mai Dunai Vasmű helyén, Ott pedig, ahol a megleghengermű gigászi csarnoka emelkedik, dimbék-dombok voltak. Egyszer ezután megjelent vagy tíz buldózer nevű földfaló szörnyeteg és simára gyalulta egy hét alatt az egészet. Ekkor már tudták a sztálinvárosiak, hogy mi is az a hengermű, a szállítási vállalat dolgozói pedig olykor ezt a diszpozíciót jegyezték fel a vasúti kocsik továbbítására: »Hengerműi gépalkatrész, 749-es vágány«. 1954-et írunk akkor.

Teljesebb vertikális

De a Nagy Imre-féle nehézipar ellenes politika, s azután az ellenforradalom vihara lelassította az építkezések ütemét. A tízéves Sztálinváros avathatta csak fel a megleghengerművet, s ezzel újabb ívvel lett teljesebb a vertikális köre. Mi, szegediek a Textilművek esetében tudjuk, hogy mit jelentene a vertikális — a Dunai Vasműnél százsoros nagytűben érvényesül ez az elv. Induló második ötvenes tervünkben érzik meg hatását igazán a népgazdaság, mikor saját nyersvasból olyan gyártmányok állhatnak majd rendelkezésre, melyet azelőtt importálni kellett, mert a felavatott megleghengerműből kikerülő lemezajtákból mindeddig hiány volt.

Az előbb elmondottak ismerete feltétlen szükséges ahhoz, hogy az ember megértse, mit néz, amikor maga előtt látja az új gyár több mint félkilométer hosszú épületét. Különben is, aki még nem járt a Dunai Vasműben, annak csupán csekély fogalma lehet arról, hogy milyen is egy hatalmas üzem. De a hengerművet még elképzelni is nehéz. Talán a két óriáskohó és a martin (melynek emeletén mozdonyok sétálnak) eltorpúl mellette.

Műszerek, lámpák és szakmunkások

A szakember bizonyára elbírná mondani a megleghengermű technológiai folyamatát, legfeljebb nem értenék meg. A laikus viszont, ha nem is tekinti át az összefüggéseket, csodálkozik a rajongani jobban tud. Az első »csoda« a mélykemen-csor, ahol az 1300 fokos lángtengerben fehérre hevülnek az öntecsek. Azután a magasból lenyúl a futóda-ru harapfogóhoz hasonló csápjá, mely megragadja az acéltuskót és ráviszi a görgőorra, ahonnan a szikrázó vastömeg beszalad a hengerek alá. Az előnyújtó szélesre lapítja az anyagot, a készsori hengereken pedig már kiforrólódik a lemez végleges alakja.

Modern, szocialista nagyüzem a megleghengermű. Gépei szovjet gyártmányúak. Hiába próbálnánk izmait feszítő munkást keresni (az ózdi hengerdebén bezzeg nem hiába), nincs egy se. Műszerek, lámpák, kormányosfülkék és nagytudású szakmunkások irányítják a termelést. Ez, ami a legnagyobb! Egy olyan méretű csarnokban, melyhez képest még az Országház is apró épület, hatalmas gépek és izzó acéltuskók között — óraművek és fényjelzések segítségével — néhány ember alkotómunkájából születik az ipar egyik legfontosabb alapanyaga, az acéllemez.

Az egész ország ünnepe

Igaza lehet a sztálinvárosi mélyépítőknél, akik már előre sejtették, hogy az ő munkájuk eredményét alig-alig veszi észre a szemlélő. Pedig nem kis dolog volt a gépióriások alapjait elkészíteni, csakúgy, mint a csar-

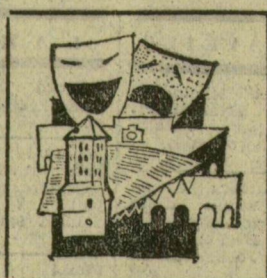
nok vasszerkezetét. S bár a legteljesebb tisztelet az építőknek, a szem mégis elsiklik a falak mellett, és nem is a föld alá néz, hanem inkább az ezer színben játszó vas vakítja el.

Elvakítja, s ezen nincs semmi szegyenkezeni való. Amikor vasárnap-Kádár elvtárs felavatta az új gyárat, a tízezer tömeg, amely betódult a csarnokba, büszke volt az örömtől. Innen is, onnan is önfelédelt felkiáltások, szakértő szavak hallatszottak, attól függően, hogy egy perkátai parasztember, kecskeméti tisztviselő, vagy mondjuk székesfehérvári munkás állt meg a mélykemen-csor előtt. Igen, mert ez a gyáratavaszt az egész ország ünnepe volt. Talán nincs olyan falu és város az országban, ahonnan ne vettek volna részt Sztálinváros és a vasmű építésében. És most eljöttek ezek az em-

berek megnézni a tízéves alkotást, melynek létezését hovatovább mindenki érzi, hiszen a Dunai Vasműből sok ezer tonna nyersvas és acél kerül a gépgyárakba, ahol szerszámgépekké, traktorokká vagy teherautókká formálódnak.

A dombok helyén áll és termel a megleghengermű. A próbahengerek első eredményei, a kékeszürke acéllemezek már elszállításra sorakoznak. 1965-ben száz-ezer tonna vastag és közep-vékony lemezt ad az üzem a népgazdaság számára. A szocializmust építő népek összefogása, a Szovjetunió segítségével ismét lehetővé tett egy előrelépést, hiszen a vasmű termelése nélkül minden bizonnyal hiábavaló lenne a második ötvenes terv számtalan ipari célkitűzése.

Fehér Kálmán

Szabadtéri MOZAIK

A JÁTEKOK SZÁMAI

MIKÓ ANDRÁS NYILATKOZATA

KIJAVÍTOTTÁK A DÖM ORGONÁJÁT

ezet öltöny teljes rend ruha áll rendelkezésre.

Mikó András, a Budapesti Operaház rendezője, akinek irányításával a Hunyadi László és a Csinom Palkó kerül az idén bemutatásra, az előkészületekről a következőket mondotta:

— Mindannyian, akik szerepet vállaltunk az ez évi szabadtéri játékok megrendezésében, tudjuk, hogy a múlt évben itt végzett munkánál is nagyobb feladatokat kell megoldanunk. Az ilyen nagyszabású vállalkozásnál ugyanis a közönség a második évben azt várja, hogy az első év produkciójánál is nagyobb művészi élményben legyen része. Ennek érdekében az egyes darabokat megkettőztett igényességgel és gondossággal készítjük elő a bemutatókra. Ilyen törekvéseinket megfelelően szolgálja a Beloiannisz téri hatalmas szabadtéri színpad. Ezért remélem, hogy a rendezésében bemutatásra kerülő nyitó darab, Erkel Hunyadi László című operája, talán a tavalyinál is nagyobb sikert arat. Ez annál is inkább re-

szelhető, mert e darabban a múlt évben már jól összehozott szereplőgárdát láthatjuk viszont. A játékokon a Hunyadi mellett a Csinom Palkó rendezésével is megbíztak. E darabnak szinte teljesen új változatát láthatja majd a közönség, s ezzel tulajdonképpen egy új magyar daljáték bemutatóját üdvözölhetjük a Beloiannisz téri színpadon. Aki a Csinom Palkó régi változatát is ismeri, meglepve tapasztalhatja, hogy a cselekmény bonyolítása és a szereplők jellege is sok ponton megváltozott. Ugy értem, ezzel az átdolgozással a darab jobb és hatásosabb lesz. A zenei anyag átalakítása is szükségessé vált. Ezért a daljátékhoz több új zenés finálét írt a darab szerzője, Farkas Ferenc.

A Budapesti Hangszerkészítő Vállalat dolgozói több hónapos munkával teljesen felújították a szegedi Fogadalmi templom 30 éves orgonáját, amelynek bonyolult berendezésében az elmúlt évtizedek alatt, az időjárás viszontagságai és más okok miatt több hiba keletkezett. Ezért vált szükségessé az orgona teljes felújítása. Több mint 11 ezer szípot javítottak meg, jelentős állami támogatással. A felújított hatalmas hangszer az idén ismét szerepet kap a szabadtéri játékokon. A Hunyadi László egyes jeleneteinél hangszerorok segítségével közvetítik hangját a nézőtérre.

Tavaly meggyorsult népgazdaságunk fejlődésének üteme. Nőtt a munka termelékenysége, s elérte a tervezett színvonalat. Csökkent az önköltség is, s mindennek következtében az eredetileg előirányoztnál jobban növekedett a nemzeti jövedelem és a dolgozók életszínvonala. Eredményeink, amelyekkel joggal büszkélkedhetünk, több helyen ismét felélesztették a mennyiségi szemléletet. E szemlélet nyomában járó gyakorlat bizonyos árnyékokat vetett az elmúlt fél év során a korábbi egészséges és erőteljes fejlődésre, fékezte az első fél évi munkánk gazdasági eredményeinek növelését. Itt ott kezdtek figyelmen kívül hagyni azt, hogy ha bármilyen kedvezően is fejlődik a népgazdaság, a beruházási vagy létszámemelési igények kielégítését megszüntetve keretek határolják.

Ezek nem csupán pénzügyi keretek. Általános érvényű igazság például az, hogy építési terveinket nem növelhetjük a rendelkezésre álló építőanyag és építési kapacitás határain túl.

Az ipari termelési tervek túlteljesítésének is határt szabnak egyes területeken a nyersanyag- és energiavesztések. S népgazdasági kár származik abból, ha bizonyos árufeladásokból annyit gyártunk, hogy az a raktárakban hever, mert nincs, aki megvásárolja. Nem emelhetjük korlátlanul az üzemi létszámot sem. A főlősleges munkaerő, vagy a belső munkanélküliség nem ösztönöz a munka egyszerűsítésére, az újításra, te-

hát fékezi a termelékenységet emelkedését, növeli az önköltséget, következtésképp rontja a termelés gazdaságosságát. A létszám indokolatlan felduzzasztása tehát befolyásolhatja az életszínvonal alakulását.

Az életszínvonalat nem csupán a »borítékkal« mérjük. Ez nemcsak a keresettől, a bérektől, hanem a megvételre kínált áruk mennyiségétől is függ. Hiába van több bér, ha nincs több áru. Ha azt akarjuk, hogy emelkedjen a reálbérek, akkor biztosítanunk kell, hogy a keresők száma csak olyan mértékben emelkedjen, ahogy ezt a termelés felütása, a termelékenység kívánt emelkedése mellett szükségessé teszi.

Ezzel nem mondjuk azt, hogy Szegeden jelenleg nincs szükség a foglalkoztatottság növelésére. Hiszen ismeretes, hogy vannak, akik szívesen vállalnának munkát, de nincs hol. Az új munkaalkalmak teremtéséhez azonban itt is és másutt is első sorban a termelékenységet kell növelnünk. Nem egyszerű feladat ez, de megoldható. Gondoljunk csak arra, hogy mennyi érték pazarlódik el újítások elfelejtésével, egyszerűen hanyagságból. Az újtól való idegenkedés, a bürokratikus huzavona, a selejtyártás, a munkafegyelem lazaságai, vagy a termelés hiányos szervezete mind fékezi a termelékenység növelését. A korszerű gépek beállítása, korszerűbb munkamódszerek alkalmazása, a technika és technológia szakadatlan fejlesztése mind-mind ipari fejlődésünk varázsvesszői, amelyek kisebb erőfeszítést igényelnek a munkástól és a termelékenység növekedését eredményezik.

A nagyobb termelékenység elérésének kimeríthetetlen tartalékai vannak minden üzemben. Ez egyben azt is jelenti, hogy elvben a nyereség emelésének sincsenek korlátai. Szinte kiálatlan a lehetőségek, vezetőknél és munkásoknál — itt vagyunk, készen állunk, éljenek velünk. Ha pedig valahol — mint például most a Szegedi Kenderfonógyárban — keresik és kutadják a lehetőségeket, rohamos fejlődést érhetnek el. A jobb élet kulcsa tehát a munkapadokon van, ott a gépekkel születik a több nemzeti vagyon, amely a közösség és az egyén pénztárcájába kerül. Mert népgazdaságunk fejlődésével mindenre egyre több jut. Amire még tegnap nem futotta, holnap már megvalósíthatóvá válik. A szebb holnapot csak így, és akkor hozhatjuk közelebb, ha gondoskodunk arról, hogy a termelékenység emelésével növekedjen a nemzeti jövedelem, s vele együtt népgazdaságunk ereje.

Nagy Pál

A munkapadon a magasabb életszínvonal kulcsa

Új áramelosztó épül a falemezgyárban Két hétig szünetel a termelőmunka

Július 18-án, hétfőn megállt a termelés a falemezgyár lemezüzemében. A most következő napok alatt csak a röntéri munkások dolgoznak. Az üzem többi dolgozója fizetési szabadságra ment, legtöbbén üdülőbe, hiszen a szakszervezet erre az időre tartotta vissza a beutalókat. Akik pedig már korábban kivették évi szabadságukat, azok vagy a karbantartók mellett dolgoznak, vagy takarítanak, csinosítják a gyárat.

Augusztus 1-ig, a termelés megkezdéséig a karbantartó részleg dolgozóira várnak a legnagyobb feladatok. A TMK-terv szerint sorra-

veszik az összes gépet, elvégzik a szükséges javításokat. Most kerül sor az új áramátalakító berendezés felállítására is. A régi készülék már a jelenlegi követelményeknek sem tudott eleget tenni, nemhogy az újonnan épülő színfűn üzem terhelését kibírta volna. A felszerelésre kerülő áramelosztó az előbbinél kétszer akkora. Új szerelvényfalát Budapestről hozták. A szerelés kőművesmunkával is jár, mert az áramelosztó helyiségét meg kell nagyobbitani és a földbe ágyazott vezetékeket csatornarendszerbe kell áthelyezni. A beruházás több száz ezer forintba kerül.

Megbeszélés a Hunyadi László próbája előtt